

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами
за лютий 2015 року)

Згідно з Указом Президента України, 20 лютого є Днем пам'яті Героїв Небесної Сотні. У першу річницю перемоги Революції Гідності на вшанування пам'яті жертв Майдану та війни на сході України у Києві було організовано: у Національному академічному драматичному театрі ім. І. Франка – прем'єрні покази вистави „Щоденники Майдану” (режисер А. Май); на сцені Міжнародного центру культури і мистецтв – презентація вистави-реквієму „Цукрова Незалежність” у постановці львівського Театру танцю MADRIN; у виставкових залах галереї „Хлібня” Національного заповідника „Софія Київська” – виставку „Ікона під час війни”; в Українській національній інформаційній агенції „Укрінформ” – презентацію фотолітопису-трилогії зі світлинами, знятими на початку Революції Гідності, у ході боротьби на Майдані та під час подій, пов'язаних з увічненням пам'яті загиблих Героїв Небесної Сотні; у столичному Домі освіти та культури „Майстер Клас”, у рамках Артфоруму „Пам'ятаю. Зима, що триває”, – прем'єрний показ документального фільму С. Маслобойщикова „Український Аргумент” та відкриття виставки робіт українських художників М. Вайсберга, О. Белюсенка, Б. Єгіазаряна і членів творчого об'єднання Sampled Picturesta; у кінотеатрі „Кінопанорама” – покази студентських короткометражних фільмів під назвою „Вибір майбутнього. Студентське кіно про Майдан”: документальних – „Чорний зошит Майдану” та „Громадянин” і художнього – „День жалоби”; у Національному центрі народної культури „Музей Івана Гончара” – виставковий проект „Творчість свободи: (р)еволюційна культура Майдану”; у Національному центрі ділового та культурного співробітництва „Український дім” – виставки „Пам'яті Небесної Сотні” і „Героям АТО”; у Національному музеї літератури України – експозицію „Майдан Свободи” тощо.

Різноманітні заходи до зазначеної дати відбулися також у містах України. Зокрема, у Коломиї Івано-Франківської області Національний музей на-

родного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського спільно з Молодіжною радою міста організували академію. У Дніпропетровську, у Будинку органної та камерної музики відбувся концерт, а національний історичний музей ім. Д. І. Яворницького та музей історії Дніпродзержинська Дніпропетровської області презентували фотовиставку С. Петренка „Майдан. Пробудження нації” (із серії „Апокаліпсис ХХІ ст.”). В Одесі, у національному академічному театрі опери та балету було представлено твір Дж. Верді для солістів, хору та оркестру *Messa da Requiem*, а біля пам’ятника Т. Шевченку – „Молитву за Україну” у виконанні хору Одеського училища мистецтв і культури ім. К. Данькевича. У смт Комінтернівське Одеської області відкрито пам’ятник „Птах свободи”, а у Смілі Черкаської області – пам’ятний знак. У Житомирі відбувся фінальний гала-концерт всеукраїнського літературно-музичного фестивалю „Розстріляна молодість”, присвячений Дню пам’яті Героїв Небесної Сотні. А в Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Островського презентовано книжку В. Лукіячука „Листопада кривавого слід”. У виданні вміщено понад 300 світлин – перебіг подій з листопада 2013 року по лютий 2014 року та участь Хмельниччини у воєнних діях на сході України.

Ряд заходів було приурочено до *Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав* (15 лютого). Зокрема, у Києві, у Центрі ділового та культурного співробітництва „Український дім”, відбувся концерт-реквієм „Солдати Вітчизни”. Участь у ньому взяли Заслужений академічний Ансамбль пісні і танцю Збройних Сил України, Дитячо-юнацька хореографічна студія „Щасливе дитинство” Народного ансамблю танцю „Україна”, естрадні виконавці І. Бобул, З. Огневич, А. Матвійчук, Т. Піскарьова, І. Кдирова, О. Тищенко, квіртет „Гетьман” та інші. А у Музеї історії міста Києва було розгорнуто виставку „Українці у війнах чужих і своїх”.

З нагоди *Міжнародного дня рідної мови*, що відзначається щороку 21 лютого, у Києві, у Національному музеї літератури України, проведено літературно-мистецьке свято „Дерево нашого роду”, на якому відбулися зустрічі з поетом, публіцистом, головою Національної спілки письменників України М. Сидоржевським, а також виступи учнів навчальних закладів Бородянського району Київської області, які підготували спеціальну програму: декламували вірші, виконували вокальні та хореографічні композиції. Круглий стіл на тему „Українська політична нація – фундамент єдності, миру та гармонійного розвитку України” пройшов у приміщенні конференц-залу Товариства „Знання України”.

80-річчю від дня народження українського поета В. Симоненка було присвячено спільний проект Національної радіокомпанії України та Національної телекомпанії України – концертну програму „Я в твоєму імені живу”, яка відбулася 20 лютого у Великій концертній студії Будинку звукозапису Національної радіокомпанії України. Участь у концерті взяли академічний хор імені П. Майбороди та заслужений академічний симфонічний оркестр Українського радіо, чоловіча хорова капела ім. Л. Ревуцького, соліст Націо-

нальної опери України О. Бойко, рок-гурт „Трутні” та ін. А у Черкаському міському Будинку культури ім. І. Кулика 16 лютого пройшла прем'єра поетичної містерії „Тиша і грім Василя Симоненка” у постановці акторів Черкаського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка. У виставі поєднано життя поета та події Майдану. Режисер-постановник – О. Бондаренко.

З нагоди 110-ї річниці від дня народження письменника У. Самчука у Рівному відбувся літературний вечір, підготовлений працівниками обласної бібліотеки для молоді та Літературного музею У. Самчука. Вручено й Літературну премію його імені, яку отримав письменник, журналіст, краєзнавець В. Басараби за книгу „Страшний суд”.

До 20-ї річниці з дня смерті українського письменника, науковця, громадського діяча М. Івасюка на його батьківщині, у літературно-мистецькій вітальні Чернівецького обласного меморіального музею, відбулася зустріч з румунським поетом, публіцистом, громадським діячем, учнем М. Івасюка – В. Терицану, а також відкрито виставку про творчі взаємини М. Івасюка та В. Терицану „Світ поцінуймо життям”. На ній експонувалися фотографії, газетні публікації, книги, численні міжнародні нагороди поета. Перед учасниками зустрічі виступили солісти Чернівецької обласної філармонії – Є. Нестеренко та В. Соболев. Ряд заходів підготували бібліотеки області, зокрема, години пам'яті, вечори-портрети, літературні подорожі, виїзні книжкові виставки, літературні вікторини, бібліографічні огляди літератури тощо.

Культура для АТО

Міністерством культури України створено Координаційну раду „Зброя культури”, яка організовуватиме мистецькі заходи в зоні АТО. Окрім фінансової, Координаційна рада надаватиме всебічну організаційну підтримку всім культурним ініціативам у зоні АТО та на прилеглих землях. Співголовами Ради стали заступник міністра культури Р. Карандєєв та лідер мистецького об'єднання „Остання барикада” О. Доній.

Тривало проведення благодійних акцій на підтримку українських військових і мирних жителів зони АТО, переселенців зі сходу України. Так, 26 лютого Національний музей літератури України спільно з Київським обласним центром народної творчості та культурно-освітньої роботи організували благодійний захід „На цій землі нас не здолать!” У його рамках відбулися: виставка книг відомих видавництв, автограф-сесії від українських письменників, збір книг для мешканців сходу країни, виставка художніх творів та виробів майстрів декоративно-вжиткового мистецтва, виступи професійних акторів, аматорських колективів Київщини, майстер-класи тощо. Виручені від благодійного проекту кошти будуть направлені на реабілітацію бійців-учасників АТО, які потребують невідкладної медичної та психологічної допомоги.

З метою підтримки бойового духу українських воїнів та реінтеграції мирного населення сходу країни Державне агентство України з питань кіно

спільно з волонтерами розпочали проект „Кіно: своє для своїх” – кінопокази нового українського кіно та вітчизняної кінокласики з виступами українських кінематографістів та кінознавців. До списку фільмів включено стрічки патріотичного спрямування, в яких відображено визвольні змагання українців у різні історичні періоди. Для емоційної розрядки бійців також показуватимуть фільми про мирне життя – стрічки комедійного, романтичного, сімейно-побутового, детективного жанрів. Важливим компонентом у програмі кінопоказів як для учасників АТО, так і для мирного населення будуть виступи українських кінематографістів як елемент прямого спілкування, діалогу та невимушеної роз’яснювальної роботи.

28 лютого в музеї „Духовні скарби України” відбувся аукціон сучасного українського мистецтва, якому передувала передаукціонна виставка. Організатори заходів – Аукціонний дім „Дукат” у партнерстві з фондом культурних ініціатив ArtHuss. В аукціонній добірці було представлено живопис, графіку та скульптуру, створені протягом останніх 30 років. Серед авторів – М. Вайсберг, Ж. Кадирова, А. Криволап, П. Маков, І. Марчук, О. Ройтбурд та ін. 10 % від прибутку з продажу представлених на аукціоні лотів буде передано на потреби постраждалим бійцям АТО.

24 лютого в Центральній бібліотеці ім. Т. Г. Шевченка для дітей м. Києва відбувся благодійний концерт „Єдина і неподільна Україна” за участі Національної капели бандуристів України ім. Г. І. Майбороди, Зразкового хореографічного ансамблю „Волошки” Святошинського та вокально-танцювального ансамблю „Гармонія” Шевченківського районів столиці, композитора-виконавця І. Якубовського та читачів бібліотеки. Почесними гостями концерту стали бійці батальйону „Айдар”. Після концерту гостям передали зібрані благодійні кошти, дитячі малюнки та сувеніри.

Поетично-музичний марафон, зібрані кошти від якого передадуть на потреби бійців 128-ї бригади Збройних Сил України, проведено у Національній спілці письменників України. Участь у марафоні взяли музиканти А. Матвійчук, Д. Лінартович, І. Жук, гурти „Рутенія” та „Колір ночі”, поети Д. Павличко, С. Пантюк, Д. Лазуткін та інші. Програма заходу також включала аукціон книжок та аудіодисків з автографами тощо.

Благодійну акцію „З вірою в серці” організували педагоги, батьки та вихованці Київського Палацу дітей та юнацтва для захисників нашої країни, їхніх родин, медичних працівників і волонтерів, які працюють в зоні АТО. Під час акції виступили дитячі творчі колективи Палацу: „Фламінго”, „Квіти України”, „Золоті струни”, молода поетеса А. Дмитрук, виконавиця власних пісень Х. Панасюк.

У Національному центрі народної культури „Музей Івана Гончара” 7-8 лютого за підтримки Міжнародного Благодійного фонду „Либідь”, видавництва „Інтелектуальна книга” та «Видавничий центр „12”» проходила благодійна культурна акція „Мистецьке коло”. Її учасники – українські видавці, літератори, художники, науковці, народні майстри та культурні діячі. У програмі заходу – майстер-класи з народної творчості для дорослих та дітей, ви-

ступи фольклорних музичних колективів, збір коштів для лікування поранених українських солдатів тощо.

Перший сольний благодійний концерт лауреата міжнародних конкурсів, 10-річного скрипаля Н. Плиски-Пасічника на підтримку воїнів АТО відбувся в Національному університеті „Острозька академія” у Рівненській області. Акомпанувала йому скрипалеві його мати, солістка Варшавської опери О. Плиска-Пасічник, яка вже більше 20 років мешкає в Польщі.

12–15 лютого у Маріуполі Донецької області фонд „Ізоляція” організував серію заходів в рамках проекту „Зміна”. До програми проекту увійшли кінопокази від партнерів „Ізоляції” (86prokat та „Docudays ua”), майстер-класи від лабораторії інтелектуального і цифрового прототипування IZOLAB, майстер-класи з фотографії тощо.

У Северодонецьку Луганської області 7-8 лютого пройшов благодійний показ короткометражного кіно, який організатори об’єднали спільною назвою „Лютий”. Режисери представлених стрічок – це студенти і випускники Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Двоє з них – уродженці Северодонецька. Саме вони стали ініціаторами незвичайного проекту. Також глядачі побачили резонансну історичну драму „Поводир” О. Саніна. Форум був безкоштовним, але під час антрактів кожен глядач міг пожертвувати кошти на потреби воїнів АТО.

14-15 лютого гурт „Гайдамаки” вирушив у міні-тур, під час якого колектив відвідав з акустичною програмою поранених українських бійців, які лікуються в шпиталях Харкова та Дніпропетровська.

З 27 лютого по 1 березня у Слов’янську, Краматорську та Северодонецьку Донецької області «Мистецьке об’єднання „Остання Барикада»» та український поет і прозаїк С. Жадан провели літературно-музичний фестиваль „Українська весна”. Його учасники – письменники Ю. Винничук, А. Курков, О. Ірванець та інші.

1 лютого в Чернігівському обласному художньому музеї імені Григорія Галагана в рамках мистецького проекту „Музичні зустрічі в музеї” відбувся благодійний концерт на підтримку української армії „Пісні для Вільних” дуету „Ravenheart” – О. Колесник (вокал, гітара) та В. Вергунова (скрипка).

10-13 лютого у Харкові, у Центрі сучасного мистецтва „Єрмілов Центр”, працювала передаукціонна виставка картин „Лінія милосердя”. В експозиції було представлено роботи 42-х українських художників, які підтримали ініціативу організаторів про проведення благодійного аукціону. Серед його учасників були автори з багатьох міст України – Києва, Харкова, Запоріжжя, Черкас. Серед них – Р. Мінін, Є. Світличний, М. Маценко, Ю. Пікуль, А. Волокітін, О. Дроздов. На благодійному аукціоні, який відбувся 13 лютого, було представлено роботи, виконані у різних техніках і жанрах. Організатори аукціону – благодійний фонд „Мир і порядок” та ЦСМ „ЄрміловЦентр” – мали на меті зібрати кошти для адресної допомоги сім’ям, які втратили близьких родичів під час проведення АТО.

У Полтаві влаштували Стрітенський благодійний ярмарок. Зініціювала його волонтерська організація – Полтавський батальйон небайдужих. Мешканці й гості обласного центру купували вироби народних майстрів, картини, жіночі прикраси тощо.

У Володимирі-Волинському Волинської області проходив благодійний ярмарок „Наблизимо перемогу”, який організували волонтери ГО „Активіст”. На ярмарку було представлено твори декоративно-вжиткового мистецтва і живопису, а також зброю та військову техніку. Відбулася концертна програма за участю місцевих музикантів та виконавців.

Національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського у Коломії Івано-Франківської області відвідали шістнадцять бійців із зони АТО, які перебували на психологічній реабілітації у селі Шешорах. Приїзд військових відбувся в рамках проекту психологічної допомоги під назвою „Зігрій душу”, організованого Ковельським центром допомоги бійцям АТО.

У Львові проходила виставка фотографій М. Малоїд-Глебової, кошти від якої передадуть на лікування важкохворого бійця АТО В. Бородіна, який з вересня минулого року перебуває в Головному медичному госпіталі в Києві.

Унікальний благодійний народний календар „Заквітчана пісня” презентували в Кіровограді. Всі кошти від його продажу передадуть дітям з родин героїв-кіровоградців, які загинули на сході. Ілюструють видання самобутні роботи відомої кіровоградської художниці, заслуженого майстра народної творчості України Л. Зоріної.

МУЗИКА. ТЕАТР

110-річчю від дня народження засновника Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського було присвячено ювілейний концерт, що відбувся 25 лютого в Національному палаці мистецтв „Україна”. До участі в святковому концерті було запрошено найкращі хореографічні колективи з різних регіонів України: Національний заслужений академічний український народний хор імені Г. Г. Верьовки; Заслужений академічний Ансамбль пісні і танцю Збройних Сил України; Академічний ансамбль пісні і танцю „Козаки Поділля”; Національний академічний ансамбль пісні і танцю „Гуцулія”; Великий академічний Слобожанський ансамбль пісні і танцю.

Вечір з нагоди 80-річчя від дня народження українського композитора Л. Грабовського (з 1990-х живе в Америці) відбувся 9 лютого в Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського. У програмі вечора виступали музикознавці, колеги-композитори, друзі, дослідники творчості Л. Грабовського.

14 лютого у Національному академічному українському драматичному театрі ім. М. Заньковецької у Львові пройшла святкова академія, присвячена 75-річчю від дня народження лауреата Національної премії України ім. Тара-

са Шевченка, народного артиста України Ф. Стригуна, 80-річчю від дня народження народної артистки України Т. Литвиненко та 50-річчю їх творчої діяльності. Від імені Президента України Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури України В. Кириленко вручив Ф. Стригуну Орден князя Ярослава Мудрого IV ступеня.

19 лютого у Вінниці розпочався традиційний, щорічний форум молоді музики „Барви музики 20 сторіччя. Авангард. Класика. Джаз”, який триватиме до 11 березня. В обласній філармонії та дитячих школах мистецтв міста проходять концерти за участі українських колективів під гаслом „Слухай українське” в рамках благодійної акції: „Митці країни – за вільну Україну”. Організаторами фестивалю цього року виступили Департамент культури міської ради, Вінницька обласна філармонія, Центр концертних і фестивальних програм та школи естетичного виховання міста. Частина коштів, зібраних під час проведення заходу, підуть на підтримку вінницьких батальйонів в зоні АТО. За традицією форум відкрився концертом з творів духовної музики сучасних українських композиторів у виконанні Академічного муніципального хору „Вінниця”.

Вечори пам'яті українського музиканта, лідера групи „Скрябін”, продюсера, телеведучого А. Кузьменка (творчий псевдонім – Кузьма Скрябін), який загинув в авіакатастрофі 2 лютого, відбулися 10 лютого – у Дніпропетровській центральній міській бібліотеці, а 11 лютого – у Чернівецькому Літературному целанівському центрі.

Театри Києва запросили на прем'єри вистав: Національний академічний російської драми ім. Лесі Українки – „Жінка минулих часів” за однойменною п'єсою Р. Шиммельпфеннінга; творча майстерня „Театр у кошику” Національного центру театрального мистецтва ім. Леся Курбаса – „Голос тихої безодні” за однойменною п'єсою Н. Нежданой; муніципальний опери і балету для дітей та юнацтва – балету „Лялька. Нова історія Коппелі” на музику Л. Деліба; академічна майстерня театрального мистецтва „Сузір'я” – „Будинок на кордоні” за п'єсою С. Мрожека.

У театрах України відбулися прем'єри вистав: у Національному академічному українському драматичному театрі ім. М. Заньковецької у Львові – „Вій, вітерець!” за однойменною п'єсою Я. Райніса; у Львівському обласному музично-драматичному ім. Ю. Дрогобича – „Айседора” за однойменною п'єсою Т. Іващенко; у Вінницькому обласному українському академічному музично-драматичному ім. М. К. Садовського – „Адам одружується з Євою” за однойменною п'єсою Р. Штраля; у Дніпропетровському академічному українському музично-драматичному ім. Т. Г. Шевченка – „Я вам цей борг ніколи не залишу” за творами Л. Костенко (до 85-річчя від дня народження письменниці).

З нагоди 75-річчя Волинського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка в Луцьку 27 лютого відбулася прем'єра вистави „Століття Якова: перше кохання” за мотивами роману В. Лиса „Століття Якова”.

У Києві з гастролями, які відбулися в академічний майстерні театрального мистецтва „Сузір'я”, побував Перший академічний український театр для дітей та юнацтва зі Львова з виставою „Таїна буття” Т. Іващенко.

Театр сучасної хореографії „Київ Модерн-Балет” представив 23 лютого на сцені Чернівецького обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. О. Кобилянської прем'єрну виставу „Лускунчик”.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

У Києві експонувалися виставки: у Національній спільці художників України – полотен М. Канєвського; у Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику – творів І. Валітової „Квітуча Україна”; у Національному музеї літератури України – робіт заслуженого діяча мистецтв України і Польщі М. Шелеста; у Національному музеї мистецтв ім. Богдана і Варвари Ханенків – живопису О. Петрової „Норвегія”; у Музеї історії Києва – творів О. Клименка „Сонячна Україна”; в арт-центрі „Арка” – робіт Н. Гончарової „Ієрогліфи почуттів”; у Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі „Мистецький арсенал” – фоторобіт Р. Асеєвої „Діти, яких не існує”; у Музеї історії міста Києва – робіт О. Клименка „Сонячна Україна”; у „Shcherbenko Art Centre” – творів К. Єрмолаєвої, Л. Лозового, Д. Галкіна, А. Твердого, А. Максименка, Б. Томашевського „Ресентимент”; у **галереях:** „Марсо” – живопису В. Слєпченка „Ти сіль землі, ти суть її, ти – жінка!”; „Vrucie Collections” – фоторобіт Д. Богачука „Колірне поле”; „ЦЕХ” – живопису Є. Петрова „Пірс”.

У містах України було розгорнуто виставки: у Чернівцях – живопису В. Хаджинова „Символ і метафора”; у Львові – світлин Р. Теліпського „Монументальна Шевченкіана”; у Херсоні – картин Р. Петрова; у Черкасах – олійного живопису, акварелей і графіки Ю. Деревінської; у Кіровограді – живопису І. Бурлаки та О. Безверхньої; у Сумах – робіт О. Придувалої „Київ, лютий, 2014”; в Івано-Франківську – робіт Б. Бринського; у Дніпропетровську – робіт О. Висоцького „МАМАУО”; у Дніпропетровську – творів В. Апета „Береги”, живопису і графіки П. Ситника, робіт майстрів мистецької групи Pottery Park: П. Фраймана (с. Бурти, Полтавська область), О. Шкалікова (м. Запоріжжя), Є. Граніна (м. Дніпропетровськ); у Харкові – робіт В. Ралко, І. Багірова, В. Трубіна та інших „Нуль без палички”.

У рамках заходів з нагоди 165-річчя від дня народження всесвітньо відомого художника, майстра мініатюрного живопису І. Похитонова 8 лютого на малій батьківщині митця, в місті Новоукраїнка Кіровоградської області, відбулося відкриття виставки фоторепродукцій.

У Сумах відкрито новий мистецький майданчик – на теренах бібліотеки Української академії банківської справи. Виставкова зала під назвою „Філантроп”, гаслом якої є „З любов'ю до людей”, надаватиме можливість митцям виставляти свої витвори, а відвідувачам – знайомитися з ними й долучатися до благодійництва. Адже кожна з представлених у новій галереї картин може бути придбана, а від 10 до 20 відсотків її вартості організатори спря-

мують на благодійні цілі. Наразі пріоритет – допомога українській армії. Перша експозиція, яку склали понад 50 художніх робіт, має назву „Сумщина на полотнах”. Це – краєвиди Сум та інших куточків сумського краю. Автори робіт – художники обласного відділення Національної спілки художників України.

У Києві, в Національній академії Служби безпеки України, встановлено меморіальний знак „Небесній Сотні” та закладено Алею пам’яті.

У містах України відкрито: *пам’ятники* „Героям Небесної Сотні” та загиблим в АТО (художник – С. Іванов, скульптор – В. Цісарик) – у Миколаєві; Героям Революції Гідності – у Запоріжжі; *пам’ятні знаки* на честь Героїв Небесної Сотні – у Києві, у Запоріжжі та Голій Пристані Херсонської області; *меморіальні дошки*: поету, драматургу, перекладачеві В. Самійленку (автор – скульптор Д. Коршунов) – у Полтаві; вченому-мовознавцю, громадському діячу і письменнику В. Чабаненку – у Запоріжжі; на честь загиблих в АТО земляків: О. Пителя, О. Венгера, С. Ковтуна та Ю. Панасюка – у Бердичеві Житомирської області; на честь бійця АТО О. Древаля, який загинув під Іловайськом, – у Кременчуці Полтавської області; Герою Небесної Сотні Н. Войтовичу (скульптор – Р. Вільгушинський) – у Тернополі; заслуженому працівнику культури В. Семенюті – у Лубнах Полтавської області.

КІНОМИСТЕЦТВО

17 лютого відбувся круглий стіл „Підтримка вітчизняного виробництва аудіовізуальної та кінопродукції: кращі європейські практики та шляхи розвитку в Україні”, який проводився Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та спільною програмою Європейського Союзу та Ради Європи „Зміцнення інформаційного суспільства в Україні”. Метою круглого столу було визначення проблем, обговорення можливих варіантів їх вирішення та сприяння розробці механізмів захисту сектору національного виробництва аудіовізуальної та кінопродукції з урахуванням кращих європейських практик у рамках зобов’язання України відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС і підтримки національної ідентичності в умовах захисту інформаційного простору України.

27 лютого у Києві у клубі Mezzanine відбулася церемонія нагородження переможців V кінофестивалю короткометражних фільмів про журналістику „Кіномедіа” сезону 2014-2015 рр., організованого Незалежною асоціацією телерадіомовників. „Кіномедіа” – некомерційний кінофестиваль про принципи роботи газетярів, репортерів, телеведучих, практиків PR та інших, хто пише, знімає, розповідає та творить у сфері медіа. Цього року на кінофестиваль було подано 27 фільмів, 19 з яких потрапили у фінал та змагалися за Гран-прі конкурсу. Його виборов М. Люков із фільмом „Репортер”.

7 і 8 лютого у столичному кінотеатрі „Кінопанорама” проходив проєкт „Дні надихаючого кіно”. У програмі – десять мотиваційних короткометражок українських та закордонних режисерів, присвячених темі спорту. По-

передня програма проекту включала кращі короткометражні мотиваційні фільми про кохання, сміливість, добро, людяність, досягненні цілей і мрії.

26 лютого у Києві, на базі кінотеатру ім. Чапаєва, відбулося відкриття кінотеатру українського фільму „Ліра”. Ідея створення кінотеатру належить Національній спілці кінематографістів України і Комунальному підприємству „Київкінофільм”, до складу якого він входить. „Ліра” – це історична назва кінотеатру, створеного у 1913 році та перейменованого в ім. Чапаєва у 1937 році. У кінотеатрі глядачі зможуть регулярно знайомитися з новинками вітчизняного кіно. На відкритті кінотеатру було показано фільм „Люби мене”, знятий у копродукції Туреччини та України. Режисерами виступили М. Горбач і Мехмет Бахадир Ер. Фільм вийшов у прокат у 22 містах України.

3 лютого у Національному музеї Тараса Шевченка відбулася прем'єра короткометражного документального фільму „Олександр Довженко. Одеський світанок”. Картину створено продюсерською компанією „Інсайтмедіа” спільно з Одеською кіностудією. Режисер стрічки – випускник Національного університету кіно і телебачення ім. Карпенка-Карого А. Антонченко.

1 лютого у Дніпропетровську завершився VI фестиваль „Міжнародна Кіноасамблея на Дніпрі”, що проводився з 29 січня центром православної культури „Лествиця”. Мета фестивалю – популяризувати документальне кіномистецтво та створити сприятливі умови для розвитку неігрового кіно в Україні. Цьогоріч на „Міжнародній Кіноасамблеї на Дніпрі” відбулися покази 14 фільмів, створених у 2014–2015 роках. Шість із них – прем'єри. „Приз глядацьких симпатій” фестивалю отримала стрічка „Безкрила птаха” режисера С. Андрієнка (Запоріжжя).

У містах України вийшов на екрани документальний фільм „Добровольці Божої Чоти” про захисників Донецького аеропорту. Картину знято режисерами Л. Кантером та І. Яснієм.

МУЗЕЙНА СПРАВА. ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК

У Києві, в Національному музеї „Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні”, в рамках підготовки циклу виставок „Злочини радянського тоталітаризму” відбулося відкриття першої з них – „Знищення Соборної України 1919–1920 років. Голодомор 1921–1922 років”. Спів організатори виставки – Українське культурно-просвітницьке правозахисне товариство „Меморіал” ім. В. Стуса, Національний центр народної культури „Музей Івана Гончара”, галузеві архіви Міністерства оборони та Служби безпеки України, державні архіви Дніпропетровської, Кіровоградської, Запорізької, Миколаївської областей. У підготовці виставки також взяли участь Центральний державний кіно-фото-фоноархів України ім. Г. Пшеничного та архів громадських об'єднань України. Експозиція містила чимало матеріалів, які надав дослідник історії Р. Коваль. На виставці було представлено плакати, копії архівних документів та світлин, відеохроніка того часу.

До 22 лютого у Національному центрі народної культури „Музей Івана Гончара” продовжував свою роботу інтерактивний виставковий проект „Тво-

рчість свободи: (р)еволюційна культура Майдану”. Свої зусилля задля збереження пам’яті про події Революції Гідності та розвитку громадських практик, започаткованих нею, об’єднали активісти, музейники, представники громадських організацій та органів державної влади. В інтерактивному експозиційному просторі було представлено автентичні об’єкти: від барикадного хенд-мейду до унікальних артефактів, Різдвяної шопки, 10-метрового панно тощо. Виставка заохочувала відвідувачів пройти віртуальний тур „Майдан 3D”, ділитися спогадами на „Сцені історій”, залишати думки та відчуття на стіні „Голосів відвідувачів”, листуватися через Пошту Майдану, пізнавати нове у Бібліотеці Майдану. Програма проекту передбачала дискусійні зустрічі, кінопокази, концертні виступи, майстер-класи, презентації видань і громадських ініціатив, виготовлення дітьми медіа-продукту, збір експонатів та ідей для майбутнього Музею Свободи / Музею Майдану, підтримку воїнів у зоні АТО.

Київський національний музей російського мистецтва представив проєкт про художників українського походження. У виставкових залах музею було розміщено 70 робіт 45 живописців, серед яких – І. Айвазовський, В. Боровиковський, Д. Левицький, Д. Бурлюк, П. Кончаловський, А. Куїнджі, І. Рєпін та інші. Експозиція „Народжені Україною. Погляд із віддалі” показувала відомі імена з незвичного ракурсу: картини добиралися не за тематикою, стилістикою чи історичним періодом, а за місцем народження автора.

Презентація виставки „Древлянський град Олевськ” проходила 24 лютого у Національному музеї історії України. На ній було представлено цікаві матеріали XI–XIII століть з розкопок 2009–2014 років на території міста Олевськ Житомирської області, в урочищі Бабина гора. Це – більше 100 оригінальних експонатів з фондів Інституту археології Національної академії наук України та Олевського краєзнавчого музею, серед яких – археологічні старожитності, фото, макети.

Відкриття міжмузейного арт-проєкту „Вікна” відбулося 5 лютого у столичному Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі „Мистецький Арсенал”. Партнерами арт-проєкту виступили Національний центр народної культури „Музей Івана Гончара”, Національний музей народної архітектури та побуту України та Національний музей українського народного декоративного мистецтва. Провідні музейні колекції надали 100 святкових народних костюмів із різних регіонів України кінця XIX – початку XX століття.

У Національному музеї літератури України на базі діючої виставки „Історія, оркестрована на людські голоси”, на якій з 3 листопада 2014 року експонувалася художня документалістика шістдесятників, 5 лютого відбулася наукова конференція „Українська мемуаристика: шістдесятництво”. В її роботі взяли участь науковці Музею шістдесятництва, письменники, літературознавці, автори та укладачі спогадів про цей період в історії української культури, науковці Національного музею літератури України, педагоги, студенти, молодь.

До 16 лютого у цьому ж музеї працювала виставка „У казковому світі Всеволода Нестайка”, присвячена 85-річчю від дня народження українського дитячого письменника. На виставці було представлено книжки В. Нестайка, пам’ятні речі, рукописи тощо.

19 лютого у літературно-мистецькій вітальні Київського літературно-меморіального музею-квартири М. Бажана – філії Національного музею літератури України – відбулася чергова зустріч, присвячена творчості та співпраці двох митців – поета-філософа М. Бажана та художника-авангардиста А. Петрицького, 120 років від дня народження якого відзначалося 12 лютого. Учасники зустрічі – учителі образотворчого мистецтва шкіл Шевченківського району Києва, шанувальники творчості М. Бажана та А. Петрицького та запрошені вчені і творча молодь. Гості вечора також ознайомилися з книжковою виставкою, присвяченою А. Петрицькому, з фондів Національного музею літератури України та меморіальної бібліотеки М. П. Бажана. Органічно доповнили атмосферу творчих експериментів тих часів фрагменти авангардної музики 1920-1950-х років минулого століття композиторів І. Стравинського, О. Мосолова та В. Сильвестрова, які прозвучали під час зустрічі.

З нагоди дня народження Лесі Українки, 25 лютого, у Києві, у Музеї української поетеси, пройшов вечір „Мріє, не зрадь!”. До участі у ньому було запрошено науковців, письменників, журналістів, художників, музикантів, акторів, кінорежисерів, учасників Майдану. Зібрання проходило у просторі художньої виставки О. Белюсенка „Прапори і люди” із серії „Щоденник екстреміста”. Ці роботи написано під враженням революційних подій 2013–2014 рр.

З 24 лютого в одному із виставкових залів Волинського краєзнавчого музею увазі відвідувачів представлено виставку про події на сході України, починаючи з весни 2014 р. і до сьогодні. Працівниками відділу новітньої історії створили і продовжують поповнювати експозицію, до якої увійшли портрети волинян, що відділи своє життя за свободу і незалежність України, карти ведення боїв, документи, плакати із закликами припинення війни, дитячі малюнки і листи.

13 лютого у Львові, у Національній галереї мистецтв ім. Б. Возницького, відбулося відкриття виставки „Інтеграції”. Мета проекту – ввести в класичний музейний простір новітні твори сучасного візуального мистецтва. У 22 залах галереї розміщено 18 проектів 14 молодих митців, студентів Львівської національної академії мистецтв.

Львівський історичний музей 27 лютого відкрив в Італійському дворіку експозицію з 20 скульптур для незрячих відвідувачів. Раніше їх зберігали у фондах музею і ніколи не виставляли.

З нагоди відзначення 125-річчя Кам’янець-Подільського державного історичного музею-заповідника (Хмельницька область) у стінах картинної галереї міста відбувся Перший музейний форум. Серед його заходів – урочисте відкриття експозиції унікальних експонатів, зібраних у фондах музею

за 125 років, спецпогашення марки на ювілейному конверті, вшанування колишніх працівників тощо.

Одеський літературний музей 24 лютого став місцем проведення першої з ряду запланованих зустрічей, присвячених пам'яті українського громадського і політичного діяча, письменника, за фахом лікаря І. Липи. До його 150-річчя від дня народження, яке святкується цього року, у музеї розгорнуто експозицію, яку склали твори самого І. Липи, а також книги і збірники, присвячені його пам'яті.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

Українська бібліотечна асоціація спільно з Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв 18–21 лютого провела V Всеукраїнську конференцію „Сучасна бібліотечно-інформаційна безперервна освіта: нові вимоги”. Її учасники відзначили внесок конференцій у розвиток навчального середовища для бібліотекарів, проаналізували здобутки попередніх зібрань.

Майже три десятки сучасних електронних читанок „Rocketbook”, на кожній з яких 200 видань українських та зарубіжних авторів, передали обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка керівники Івано-Франківської облдержадміністрації. У рамках виконання програми захисту і розвитку української мови вони передали у бібліотечні читальні зали 86 аудіодисків з творами сучасних українських письменників та класиків зарубіжної літератури, перекладених українською. Є на електронних носіях і літературні новинки – книги Ю. Андруховича й братів Капранових.

Понад 700 примірників художньої та науково-популярної літератури для сільських бібліотек області пожертвували у рамках благодійної акції „Подаруй книгу” жителі Черкас.

Бібліотеками проведено заходи до: 160-річчя від дня народження українського письменника, літературного критика, публіциста, перекладача, видавця, громадсько-культурного діяча В. Барвінського; 110-річчя від дня народження українського письменника, публіциста, громадського діяча У. Самчука, а також 130-річчя від дня народження американського письменника, лауреата Нобелівської премії С. Льюїса; 125-річчя від дня народження російського письменника Б. Пастернака; 80-річчя від дня народження японського письменника К. Ое; 75-річчя від дня народження південноафриканського письменника, лауреата Нобелівської премії Дж. Кутзее.

ЛІТЕРАТУРА

5 лютого у Києві відбулася церемонія нагородження лауреатів XVI Всеукраїнського рейтингу „Книжка року – 2014”. Організували конкурс Центр рейтингових досліджень „Еліт-профі” та Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Переможців визначали у 7 номінаціях („Хрестоматія”, „Красне письменство”, „Софія”, „Минувшина”, „Обрії”, „Дитяче свято”, „Візитівка”), кожна з яких мала кілька підномінацій. Загалом у рамках конкурсу було оцінено 919 видань, а до коротких списків увійшли книж-

ки 66 видавництв із 8 міст України. Гран-прі „Книжки року – 2014” здобув С. Кульчицький за наукове дослідження „Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі”.

19–22 лютого у Національному центрі ділового та культурного співробітництва „Український дім” експонувалася книжкова виставка „Київська весна – 2015”, організована спільно з Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Під час роботи виставки відбулися презентації книг, автограф-сесії письменників, благодійна акція „Подаруй книгу дитині зі сходу України”, семінари, круглі столи, літературні зустрічі та відкриті дискусії.

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО

400 учасників з України та із-за кордону взяли участь у II Міжнародному фестивалі-конкурсі „Підкори сцену – 2015”, який проходив 5-8 лютого у Києві, в приміщенні Будинку культури „Росток”. Фестиваль організували Дитяча громадська організація „Співограй” (Кривий Ріг), київська міська організація „Матері і сестри – молоді України”, Міжнародний продюсерський центр „Star Media Production” (Тбілісі, Грузія) за підтримки департаменту освіти і науки, молоді та спорту та департаменту культури Київської міськдержадміністрації. В конкурсі змагалися творчі колективи та виконавці віком від 3 до 25 років в номінаціях: вокал, хореографія, інструментальний, фольклорно-етнографічний, театральний жанри, театр мод. Завершився фестиваль гала-концертом переможців.

Після успішного проекту „Атмосфера Соломії Крушельницької” у Києві стартував другий із серії проектів, присвячених видатним українкам, під назвою „Атмосфера Марка Вовчка”. Його відкриття відбулося у галерейному просторі „Атмосфера”, головна аудиторія якого – школярі, які вивчають твори Марка Вовчок за програмою, але рідко коли проймаються інтересом до її творчості. Спеціально для маленьких гостей співачки А. Седокова і Еріка, телеведучі Я. Соколова і В. Соломко та співак В. Олейник у ролях прочитали казку письменниці „Зла Колючка і Добра Троянда”. Крім того, більше 60 учнів молодших класів сфотографувалися з декораціями до казок письменниці і подивилися виставу театру пантоміми за твором „Королівна Я”. Також було представлено фотопроєкт із чотирьох знімків авторства Д. Перетрутова до творів „Королівна Я”, „Підприємливий джміль”, „Зла Колючка і Добра Троянда”, „Ведмідь”. Унікальний історичний стенд, історії кохання Марка Вовчка, розповіді про її мандрівки і рідкісні фотографії стали доступними організаторам завдяки партнерству з будинком-музеєм Марка Вовчка у російському Нальчику. Загалом протягом 6 місяців українцям нагадають про досягнення і талант інших героїнь проектів – М. Заньковецької, К. Цісик і К. Білокур.

На Вінниччині відбулося обласне свято народного мистецтва з нагоди 100-річчя від дня народження лауреата премії ім. П. Чубинського, заслуженого працівника культури, заслуженого майстра народної творчості України, краєзнавця і фольклориста М. Руденко. Зібрані нею фольклорні матеріали

друкувалися у різних збірниках, а вишиті майстринею рушники, сорочки, скатерки і картини отримали високу оцінку не лише в Україні, їх експонували і зберігають в багатьох країнах – США, Канаді, Австралії та інших. Свято з нагоди ювілею М. Руденко провели обласний центр народної творчості спільно з обласною універсальною науковою бібліотекою ім. К. Тимірязєва. У рамках заходу експонувалася виставка декоративно-вжиткового та образотворчого мистецтва з експонатів Могилів-Подільського музею етнографії і народного мистецтва ім. М. Руденко та робіт майстрині з фондів обласного краєзнавчого музею. Також було представлено книжкову виставку „Ювілей подільської берегині” з фондів обласної бібліотеки.

У Миколаївській центральній міській бібліотеці ім. М. Кропивницького відбулася презентація першого віртуального музею міста. Новий інтернет-ресурс – результат зусиль колекціонерів, науковців, бібліотекарів і просто небайдужих до своєї історії громадян. Презентував веб-сайт „Перший віртуальний музей Миколаєва” доглядач музею – письменник, режисер, краєзнавець Ю. Любаров.

У Чернівцях відкрито творчу майстерню для вимушених переселенців, в якій вони вчитимуться шити, плести, вишивати. Ініціаторами виступили місцеві волонтери.

Експонувалися виставки творів самодіяльних митців: у Києві, у Національному музеї літератури України, – творчих робіт вихованців Центру творчості дітей та юнацтва „Шевченківець” під назвою „Думи мої, думи мої, квіти мої, діти!”; у Чернівцях – робіт учнів художніх шкіл та шкіл мистецтв до 70-річчя з дня заснування літературно-меморіального музею Юрія Федьковича; у Житомирі – світлин військовослужбовця 95-ї Житомирської окремої аеромобільної бригади В. Логінова „Війна. Без глянцю”; у Вінниці – творів заслуженого майстра народної творчості України Г. Данилюк „Рушнікова доля вишита з любов’ю”; у Черкасах – натюрморту К. Ткаченко.

Матеріал підготувала

Наймушина Ю. М.,
редактор відділу наукового
аналізу і узагальнення
інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Підписано до друку 01.04.2015. Умовн. друк. арк. 1,0. Б/т. Зам. 37. Безплатно

Ротапринт НПБ України, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12